

Gebiedseigen zaden en plantgoed

Aanplant met inheems, autochtoon plantgoed voor het behoud van de oorspronkelijke genetische diversiteit

Beschrijving nut en noodzaak

Steeds vaker worden planten en bomen gezaaid of aangeplant die niet thuishoren in Nederland. Hierdoor vindt gaandeweg een steeds grotere mismatch plaats met de aanwezige soorten die afhankelijk zijn van deze bloemen en planten. De lokale insectengemeenschappen zoals bijen en vlinders zijn bijvoorbeeld afhankelijk van bepaalde soorten, die in een bepaalde periode groeien en bloeien. Deze dieren zijn niet ingesteld op plantensoorten uit andere werelddelen, maar ook niet op inheemse soorten die opgekweekt zijn in het verre oosten of zuiden van Europa.

Aanplant met inheems (soorten van nature voorkomend in Nederland), autochtoon (opgekweekt met een oorsprong in onze regio) plantgoed zorgt voor het behoud van de lokale genetische diversiteit. Dit draagt bij aan het herstel van de natuur en biodiversiteit.

Maatregelen

- Keuze voor inheemse soorten in ontwerp;
- Inzaaien en aanplant met materiaal van lokale herkomst door bijvoorbeeld kwekers aangesloten bij het Levend Archief (Biodivers, De Bolderik, Cruydt-Hoeck en Staatsbosbeheer)

Risico's, kosten en baten

- + Behoud gebiedseigen soorten
- + Draagt bij aan het herstel van natuur en biodiversiteit
- + Simpel en effectief
- Mogelijk kostenverhogend, afhankelijk van hoeveelheden

Tegengaan verspreiden invasieve soorten

Beschrijving nut en noodzaak

Invasieve exotische plantensoorten komen van nature niet in Nederland voor. Meestal komen deze exoten door menselijk handelen in ons land terecht. Transport, handel en toerisme zijn de belangrijkste routes. Een klein deel van de exoten kunnen zich permanent vestigen in onze natuur. Door het ontbreken van natuurlijke vijanden zoals bacteriën, schimmels, insecten en concurrerende plantensoorten kunnen ze zich hier snel vermeerderen. Dan spreken we van invasieve exoten.

Hoewel hier wetgeving over bestaat, zijn invasieve exoten vaak nog onderbelicht in projecten. Door met kennis te handelen, wordt onnodige verspreiding tegengegaan.

Maatregelen:

- *Identificatie en bewustwording:* Vaststellen of invasieve exoten aanwezig zijn middels bekende data en veldonderzoek;
- *Markeren en afzetten:* groeiplaatsen en populaties markeren (zowel fysiek als in digitale systemen) en zorgvuldig afzetten bij werkzaamheden in de buurt;
- *Zorgvuldig handelen en verwijderen:* Bij werkzaamheden die een groeiplaats raken, worden adequate maatregelen (zoals schoonmaken materieel, afvoeren 'besmette grond') getroffen om verspreiding te voorkomen en idealiter om de groeiplaats teniet te doen.

Risico's, kosten en baten

- + Verspreiding van invasieve exoten wordt tegengegaan
- + Ecosystemen met inheemse soorten blijft behouden
- Verwijderen van een groeiplaats is kostenverhogend

Zo min mogelijk verharden

Water vasthouden waar het valt.

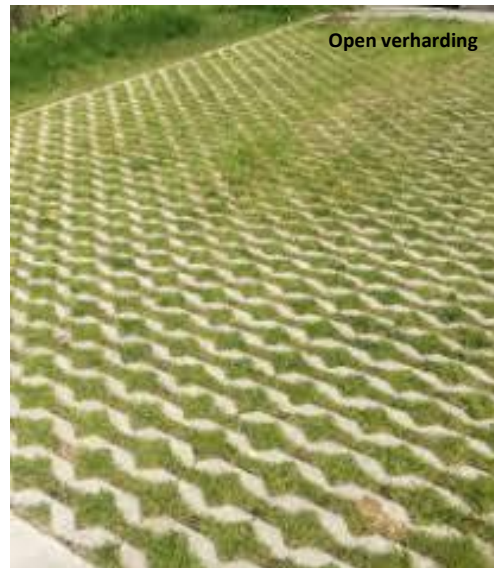
Beschrijving nut en noodzaak

Het klimaat verandert, het wordt warmer, droger en natter. Water dat op verharding valt komt sneller tot afstroming dan wanneer dit op de (begroeide) bodem valt. Bij uitbreiding van verharding neemt het gevaar toe dat er door hevige neerslag overlast of schade ontstaat aan objecten. Een weg kan onbegaanbaar raken voor hulpdiensten, een tunnel kan onder water lopen of in een elektricast ontstaat kortsluiting.

Door na te denken over de toename van verharding en bij faseringen kunnen hier mogelijk optimalisaties in worden opgenomen.

Maatregelen

- Zo min mogelijk verharden
- Nadenken of een terrein wel volledig verhard dient te zijn
- Water lokaal vasthouden
- Ruimte reserveren voor waterberging, bodemverbetering voor sponswerking
- Water vertraagd afvoeren
- Water zichtbaar maken voor bewustwording

Risico's, kosten en baten

- + Minder verharding aanleggen
- + Verdroging voorkomen
- + Schade aan objecten voorkomen
- Extra ontwerp inspanning

We onderhouden onze terreinen op een natuurvriendelijkere manier

Beschrijving nut en noodzaak

Terreinen (zoals bermen) in onze beheer worden lang niet altijd vanuit een natuurvriendelijk oogpunt onderhouden. Geregeld wordt alles nog met de klepelmaaier gemaaid. Echter is klepelen een destructieve vorm van beheer waar vrijwel al het leven mee kapotgeslagen wordt. Daarnaast blijft het fijne maaisel liggen wat leidt tot steeds voedselrijkere bodems die leiden tot een afname in het aantal voorkomende plant- en diersoorten. Daarnaast wordt alles vaak in één keer gemaaid, waardoor het aanbod van bijvoorbeeld bloemen voor bijen en vlinders in zijn geheel wegvalt.

Door betere keuzes te maken in machine inzet, maaifrequentie en door te kiezen voor gefaseerd maai-beheer, zorgen we voor meer variatie en leven op onze te onderhouden terreinen.

Maatregelen

- *Niet klepelen:* Zo min mogelijk klepelen, we kiezen voor betere alternatieven zoals de maaibalk of schotelmaaier;
- *Gefaseerd maaien:* We maaien gefaseerd, bij elke maaibeurt laten 20-30% van de aanwezige vegetatie ongemoeid (hoeft geen aaneengesloten oppervlakte te zijn; het mogen verschillende snippers verdeeld over het terrein zijn);
- *Afvoer maaisel:* Waar kan, wordt het maaisel afgevoerd (hooien) zodat voedingsstoffen uit het maaisel niet weer in de bodem komen;
- *Maaimoment:* Waar kan wordt zo laat mogelijk (bij voorkeur pas in september) gemaaid. Veel insecten hebben dan hun levenscyclus voltooid.

Risico's, kosten en baten

- + Grotere diversiteit en aantallen planten en insecten
- + Draagt bij aan het herstel van natuur en biodiversiteit
- + Meer bloemen, positieve uitstraling voor recreatie
- Vergt meer moeite en afstemming
- Mogelijk kostenverhogend, afhankelijk van maatregelen

Bodemverdichting tegengaan

We zorgen voor zo min mogelijk bodemverdichting en houden hiermee de gezonde bodemstructuur in stand

Beschrijving nut en noodzaak

Door bodemverdichting gaat de gezonde bodemstructuur verloren doordat de bodem wordt samengedrukt. Hierdoor kan water minder makkelijk infiltreren, wordt wortelgroei verhinderd, krijgen planten en bomen onvoldoende voedingsstoffen en zuurstof en kunnen diertjes in de bodem zich niet meer goed voortbewegen waardoor essentiële processen zoals het afbreken van organisch materiaal niet meer plaatsvinden.

Door beter rekening te houden met hoe wij het werk uitvoeren, kunnen we deze negatieve effecten voorkomen. Hierdoor behouden we de gezonde bodemstructuur wat bijdraagt aan het herstel van natuur en een betere klimaatadaptiviteit.

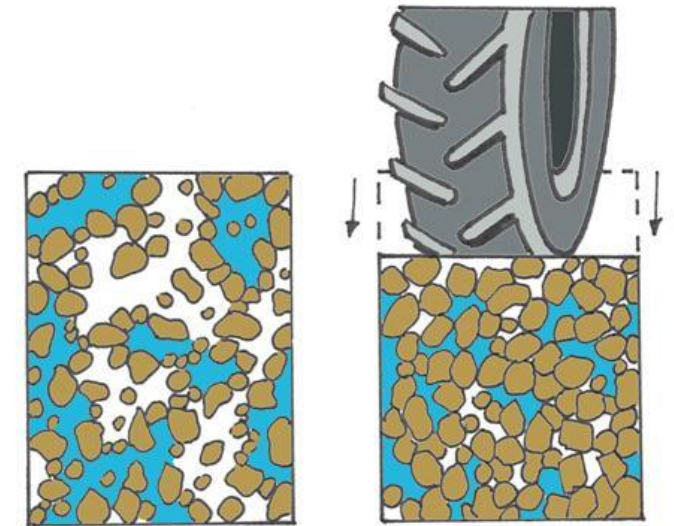
Maatregelen

- *Areaal beperking: Zelfde werkstroken, niet erbuiten:*
 - *Achteruit rijden*
- *Rijplaten:*
- *Niet nabij bomen en struiken:*
- *Lichtmateriaal?*
- *Loswoelen bodem na afronding:*

Risico's, kosten en baten

- + Gezonde bodem draagt bij aan sterke natuur
- + Gezonde bodem draagt bij aan sterke klimaatadaptiviteit
- + Simpel en effectief
- = Over het algemeen kostenneutraal uit te voeren
-

Bron: www.education-environnement.be

Inrichten bouwplaats

Bouwplaats groener en gezonder inrichten.

Beschrijving nut en noodzaak

We kunnen zelf kiezen hoe we onze bouwplaats inrichten. Door hierbij rekening te houden met biodiversiteit, klimaatadaptatie en een gezond milieu geven we het goede voorbeeld. We nemen al maatregelen met zonnepanelen en andere duurzame aspecten (bv circulariteit).

Door een

Maatregelen

- *Vegetatiedak*
- *Moestuintje*
- *plantenbak*
- *Hagen aanplanten*
- *Insectenhotel*
- *Vogelnestje*
- *Hemelwateropvang*
- *Regenton*
- *Hemelwater gebruiken voor toiletspoeling*

Risico's, kosten en baten

- + Aantrekkelijk bouwterrein
- +
- + Meer bloemen, positieve uitstraling voor omgeving
-
- Mogelijk kostenverhogend, afhankelijk van maatregelen

Niet onnodig terrein aantasten | Niets doen is goud waard

Bij inrichting bouwplaats en faseringen rekening houden met gebruik terrein

Beschrijving nut en noodzaak

Natuur en landschap leveren goederen en diensten aan de maatschappij. Naarmate een gebied langer ongestoord kan ontwikkelen nemen de natuurlijke waarden van natuur en landschap toe. Een ontwikkeld natuurgebied is hierdoor niet gemakkelijk te compenseren met 'nieuwe natuur'. Door ingrepen in het bestaande natuurlijk systeem gaan natuurwaarden verloren.

Het niet aantasten van de natuurlijke waarden op de projectlocatie is de beste manier om de natuurwaarden te behouden. Niet ingrijpen in bodem, water en ecologie is daarom goud waard.

Maatregelen

- behouden waterhuishouding
- geen grondwerkzaamheden uitvoeren
- behouden bodemstructuur (verdichting voorkomen)
- behoud natuurlijke begroeiing (indien inheems)
- ...

Risico's, kosten en baten

- + Grotere diversiteit en aantallen planten en insecten
- + Draagt bij aan het herstel van natuur en biodiversiteit
- + Meer bloemen, positieve uitstraling voor recreatie
- Vergt meer moeite en afstemming
- Mogelijk kostenverhogend, afhankelijk van maatregelen

